

Vad kan förklara oljestaters investeringar i europeisk klubb fotboll?

En beskrivande fallstudie av Förenade Arabemiraten
och Qatars investeringar i europeisk klubb fotboll

Abstract

This bachelor thesis aims to explain why the United Arab Emirates and Qatar invests so heavily in European football clubs. By doing a descriptive case study of these two countries my intentions are to illustrate this phenomenon. Hopefully this thesis can be the start of other studies regarding investments in European football clubs from countries outside Europe. Different kinds of modernization theories have been used to analyse and explain the selected countries investments.

By examining the countries' visions for the future, UAE Vision 2021 and Qatar Vision 2030, the UAE owned Emirates and Etihad Airways, Qatar Investment Authority and City Football Group the investments can be explained as a way for the countries to promote themselves as modern and progressive. Both the United Arab Emirates and Qatar have predicted a shift in the global economy towards a new economic order more dependent on knowledge-based skill and investments in European football might be a way for United Arab Emirates and Qatar to show the world that the countries have more to offer than oil and gas.

Nyckelord: Qatar, United Arab Emirates, European Football, modernization theory
Antal ord: 9380

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	1
1.1	Bakgrund.....	1
1.2	Syfte och frågeställning	2
1.3	Disposition	3
1.4	Avgränsning.....	3
2	Tidigare forskning.....	5
3	Teori.....	6
3.1	Modernisering.....	6
3.2	Modernitet.....	6
3.3	Den tidiga Moderniseringsteorin	7
3.4	Utvecklingen av moderniseringsteorin	7
3.5	Multiple modernities.....	8
3.6	Global modernity	9
4	Metod och material	10
4.1	Beskrivande fallstudie.....	10
4.1.1	Val av fall.....	11
4.2	Hypotetisk-deduktiv metod.....	11
4.3	Felkällor	12
5	Analys	14
5.1	Framväxten av den moderna fotbollen	14
5.2	Framtidsvisioner	16
5.2.1	UAE Vision 2021.....	16
5.2.2	Qatar National Vision 2030	17
5.2.3	Visionsanalys.....	17
5.3	Qatar Investment Authority	19
5.4	Emirates och Etihad Airways.....	20
5.5	City Football Group	23

6	Slutsats.....	25
7	Referenser	27
7.1	Akademisk litteratur.....	27
7.2	Övriga källor	27

1 Inledning

”Football is the world’s most popular game, and Europe is its most visible and lucrative market with an estimated revenue of \$US25 billion in 2012/13.” (Thani & Heenan 2016:1017).

Sedan mitten av 00-talet har fotbollen blivit allt mer kapitalistisk och allt fler fotbollsklubbar blir uppköpta privatpersoner, företag eller stater som söker nya investeringar. Det finns idag alldeles för lite forskning kring vad som kan förklara varför privatpersoner, företag eller stater väljer att investera enorma mängder kapital i fotbollsklubbar. Denna uppsats ämnar bidra med förklaringar och en ökad förståelse kring varför rika stater investerar i den europeiska klubbfotbollen med huvudfokus på Qatar och Förenade Arabemiraten som har vuxit upp och blivit den europeiska fotbollens nya giganter.

Fotbollen har länge sett som någon konservativt, något som inte bör förändras och som heller har något behov i att utvecklas. 2003 ändrades dock allt detta då den ryske oligarken Roman Abramovich dök upp från ingenstans och köpte London klubben Chelsea FC. Klubben ändrade skepnad i och med Abramovich rikedom och en ny gigant inom den engelska klubbfotbollen växte fram. Detta blev startskotten för den modernisering av fotbollen som vi kunnat bevittna under de gångna 15 åren.

Idag har Förenade Arabemiraten och Qatar tagit över stafettpippen och via deras nationella flygbolag och oljefonder har länderna köpt upp varsin fotbollsklubb och dessutom sponsrar de flertalet av Europas allra bästa fotbollsklubbar (Conn 2011).

Hur kommer det sig att två oljestater valt att investera i den europeiska klubbfotbollen och vad kan förklara detta fenomen?

1.1 Bakgrund

Under sommaren 2017 spände den franska huvudstadsklubben Paris Saint-Germain musklerna ordentligt när de köpte den Brasilianske fotbollsstjärnan Neymar från FC Barcelona för hisnande 222 miljoner euro, en övergång som möjliggjorts på grund av investeringar från Qatar. I den europeiska klubbfotbollen finns idag två lag som har tillsynes oändligt med resurser. Den ena är ovan nämnda Paris Saint-Germain som ägs av Qatar och den andra är Manchester City som ägs av Förenade Arabemiraten. Med uppbackning av pengar från gas- och oljerikedomar har dessa två lag gått från att vara mediokra fotbollslag till några av fotbollens stora giganter. Den europeiska klubbfotbollen har sedan mitten av 00-talet genomgått en stor

förändring och flertalet fotbollsklubbar drivs idag som företag vars huvudsyfte är att tjäna så mycket pengar som möjligt. Denna utveckling kallas för den moderna fotbollen (Hyllman 2013) och likt alla förändringar i samhället finns det vissa som välkomnar denna utveckling medan andra är starkt emot den.

Mitt intresse för fotboll sträcker sig långt tillbaka i tiden och denna uppsats gav mig möjligheten att undersöka vad som kan förklara Förenade Arabemiraten och Qatar val att investera i europeisk klubb fotboll och således drivit på utvecklingen av den moderna fotbollen. Trots att fotbollen är världens största sport och på många sätt påverkar samhällen världen över så finns det förvånansvärt lite forskning kring investeringar i klubb fotboll.

1.2 Syfte och frågeställning

Som nämnt ovan har Förenade Arabemiraten och Qatar ekonomiskt infiltrerat den europeiska toppfotbollen det senaste decenniet. Förutom att de båda gulfstaterna äger varsin klubb i de europeiska toppligorna så är de även de största sponsorerna inom den europeiska fotbollen (Repucom 2015). Emirates är det bolag som syns mest frekvent på den europeiska fotbollscenen då de bland annat sponsrar Arsenal FC, AC Milan, S.L. Benfica, Paris Saint-Germain, Hamburger SV, Real Madrid FC. och Olympiakos FC. (Emirates). Lokalkonkurrenten från Förenade Arabemiraten Etihad är enbart huvudsponsor till Manchester City i Europa, men har globalt samlat ett antal klubbar under ”city-emblemet” bland annat New York City FC och *Melbourne City FC* (Etihad), detta kommer förklaras närmre senare i uppsatsen. Qatar Airways var fram till sommaren 2017 huvudsponsor för FC Barcelona.

För att försöka förstå vad som ligger bakom intåget av de snabba och växande investeringarna i europeisk klubb fotboll från Förenade Arabemiraten och Qatar är frågeställningen för denna uppsats följande:

”Vad kan förklara Förenade Arabemiratens och Qatars investeringar i europeisk klubb fotboll?”

Qatar toppar listan över världens rikast länder sett till BNP per capita där även Förenade Arabemiraten är med på topp tio (Tasch 2017) och båda länderna förbereder sig för en framtid där inkomsterna inte kommer från naturresurser. Kan investeringarna i europeisk fotboll vara ett sätt för länderna att förbereda sig för livet efter oljan? Begrepp som globaliseringen och modernisering är något jag tror kan förklara varför Förenade Arabemiraten och Qatar valt att investera i europeisk fotboll. Även om vi i Europa på senare tid sett en ökning av nationalismen och stängda gränser så vill jag ändå påstå att världen blivit mer transparent och nationsgränser suddas ut allt mer. Även om en nation har enorma tillgångar i form av naturresurser så kommer de ta slut och då gäller det att hitta alternativa inkomstkällor som är mer hållbara. Min tro är dock inte att fotbollen kommer vara de nya inkomstkällorna för Förenade Arabemiraten och Qatar, istället ligger min

övertygelse i att fotbollen används som ett verktyg för att öka medvetenheten kring ländernas nya verksamheter.

Då investeringar i europeisk klubb fotboll är en relativt ny angelägenhet som kan sägas startades av oligarken Roman Abramovich köp av Londonklubben Chelsea FC 2003 så finns det inte så mycket studier i ämnet. De studier som finns undersöker till stor del hur fotbollen påverkas av den ökade kommersialiseringen och kapitalismen snarare än att försöka finna svar på frågan *vad* som kan förklara investeringarna som jag i denna uppsats ämnar undersöka och besvara.

Fotboll har alltid varit ett stort intresse för mig och därmed var det en självklarhet att denna sport skulle ligga till grund för min uppsats. Att något är intressant för mig personligen lever dock inte upp till de krav som ställs i valet av uppsatsämne.

En uppsats ska vara både utom – och inomvetenskapligt intressant. Att vara utomvetenskapligt intressant innebär att undersökningen ska vara relevant för omvärlden. Det tycker jag mitt ämne är då fotboll är världens största sport och i allra högsta grad påverkad av politik, ekonomi och samhället i stort. För att en uppsats ska uppfylla kriterier för att vara inomvetenskaplig krävs det att den bidrar till kunskapsutveckling, kumulativitet, och på ett eller annat sätt bidra till den redan befintliga forskningen kring ämnet (Teorell & Svensson 2007: 18ff). Genom att formulera min frågeställning på ett korrekt sätt och definiera valda metoder och teorier är mina förhoppningar att uppsatsen ska bidra till den befintliga forskningen inom mitt valda område.

1.3 Disposition

Uppsatsen inleds med en kort redogörelse av vilka avgränsningar jag varit tvungen ha i åtanke för att kunna möjliggöra denna uppsats. Därefter presenteras tidigare forskningen inom det valda området och hur denna uppsats ämnar bli starten för vidare forskning inom investeringar i den europeiska klubb fotbollen från oljestater. Efter detta kommer en redovisning och förklaring av valda teorier som efterföljs av ett metodkapitel. Slutligen presenteras analysen av det empiriska materialet och därefter avslutas uppsatsen med ett diskussionsavsnitt.

1.4 Avgränsning

På grund av uppsatsens tidsbegränsning har jag fått göra vissa avgränsningar i min undersökning. Hade mer resurser funnits hade jag gärna även undersökt hur dessa investeringar i europeisk fotboll kan påverka demokratiseringsprocesserna i de båda länderna eftersom jag i denna uppsats kommer använda mig av moderniseringsteori. Vissa förespråkare av menar att modernisering och förbättrad ekonomi leder till ökade demokratiseringsprocesser, detta är inget jag har för avsikt

att undersöka i denna uppsats då jag istället vill försöka svara på frågan *vad* som kan förklara oljestaters investeringar i europeisk klubb fotboll. Att enbart välja att undersöka Förenade Arabemiraten och Qatar hör också till uppsatsens tidsbegränsning. Det finns fler än de nämnda länderna som valt att på ett eller annat sätt involvera sig i den europeiska klubb fotbollen på liknande sätt som mina utvalda länder men då jag anser att Förenade Arabemiraten och Qatar är de två oljestater som är mest aktiva och påverkar den europeiska fotbollen mest tillsammans med den ovan nämnda tidsbegränsningen är det dessa länder som kommer stå i fokus för min undersökning.

Att enbart använda mig av moderniseringsteorin är naturligtvis även detta en avgränsning och något som kommer påverka mitt arbete. Det finns givetvis andra teorier och perspektiv som skulle kunna besvara min ställda frågeställning och detta är jag självfallet medveten om.

2 Tidigare forskning

2003 köptes Londonklubben Chelsea FC av den ryske oligarken Roman Abramovich. Detta menar jag är startskottet för den utveckling vi ser idag inom den europeiska klubb fotbollen. Vid en snabb sökning på "European football" via LubSearch, idag 2017-12-19, visas drygt 19,000 publiceringar mellan åren 2003–2017 vilket möjligtvis inte säger så mycket. Appliceras "Qatar" respektive "United Arab Emirates" till denna sökning hittas 212 respektive 15 publiceringar mellan åren 2003-2017. För att ytterligare påvisa bristen på tidigare forskning kring investeringar i europeisk klubb fotboll från Qatar och Förenade Arabemiraten visade sökningen "Qatar Investment European Football" endast sex publiceringar och vid en sökning av "United Arab Emirates Investment European Football" framkom blott två publiceringar. Av dessa fåtal publiceringar inom ämnet finns dock en text av Tom Heenan och Salma Thani som publicerades i Soccer & Society 2017. Texten har rubriken "The ball may be round but football is becoming increasingly arabic: oil money and the rise of the new football order" och redogör för den historiska fotbollsutvecklingen i gulfstaterna. Denna redogörelse finner jag intressant och tror kan vara användbar under utformningen av denna uppsats.

Avsaknaden av ytterligare tidigare forskning möjliggör att denna uppsats kan vara, om presenteras intersubjektivt och korrekt, starten för en kumulativ forskning kring investeringar från olje- och liknande stater i den europeiska klubb fotbollen.

3 Teori

I detta avsnitt kommer jag redogöra för de teorier som kommer hjälpa mig att besvara frågeställningen. Tidigare forskning inom detta ämne lyser i dagsläget med sin frånvaro vilket innebär att det inte finns någon rådande teoretisk diskurs som jag kan luta mig emot och inspireras av i denna studie.

3.1 Modernisering

Modernisering är en irreversibel process som härstammar från den industriella revolutionen och kan sägas fått sitt globala fäste efter andra världskriget. Skiftet från det traditionella till det moderna samhället har skett i varierande hastighet och sett olika ut beroende på var i världen man tittar. Längre menade forskningen, som härstammar från den tyske sociologen Max Weber, att social förändring mot ett mer modernt samhälle sker på ett relativt enhetligt och linjärt sätt. Länder som utvecklats och blivit ”moderna” kommer alltså vara relativt lika varandra (Knöbl, 2003:96). Detta är något som senare kommit att ifrågasättas, mycket på grund av den allt mer utbredda globaliseringen.

Teorier kring modernisering fick sitt stora genombrott under 1950- och 1960-talet, främst då genom amerikanska forskare och till en början fokuserade forskarna främst på sambandet mellan den kulturella och ekonomiska utvecklingen. Senare kom även studier kring modernisering att undersöka sambanden mellan kulturell och politisk tillväxt samt utvecklingen och sambanden mellan ekonomisk tillväxt och demokrati (Knöbl 2003:96).

3.2 Modernitet

Modernitet är ett flytande och svårdefinierat begrepp. Enligt Nationalencyklopedin definieras modernitet som ”Det att svara mot nutidens krav tekniskt, värderingsmässigt etc.” (Nationalencyklopedin, modernitet). Detta innebär att modernitet hela tiden byter skepnad beroende på vilka krav nutiden ställer. Dessa krav kan även antas differera beroende på vem eller vart man i världen befinner sig då samhällen inte utvecklas i samma takt eller riktning. Det som dock går att konstatera är oavsett hur man ser och definierar modernitet så är det något som ständigt är i rörelse och utvecklas beroende på vad nutiden ställer för krav.

3.3 Den tidiga Moderniseringsteorin

Moderniseringsteorin har varit en av de mest inflytelserika teoretiska paradigmen inom samhällsvetenskapen sedan 1950-talet. Detta trots att det inte finns någon specifik författare som dominerat eller styrt debatten kring moderniseringsteorin. Knödl (2003:96) menar att detta har lett till att moderniseringsteorin är svårdefinierad och att modernisering är ett diffust begrepp som använts av forskare för att försöka länka deras empiriska undersökningar till diverse storskaliga historiska och sociala processer. Vidare skriver Knödl att moderniseringsteori är ett verktyg för forskare att göra sig en uppfattning om utvecklingen av olika samhällen. Som nämnt ovan användes moderniseringsteorin till en början främst åt att undersöka sambandet mellan kulturell och ekonomisk utveckling för att senare även undersöka sambanden mellan kulturell och politisk utveckling samt kopplingen mellan ekonomisk tillväxt och utvecklingen av demokrati i ett samhälle (Knödl, 2003:96).

Hur mäts då modernisering? Enligt Marsh har framförallt två variabler använts för att mäta modernisering, BNP per capita samt energianvändning. Sett till BNP per capita är både Qatar och Förenade Arabemiraten väldigt högt rankade. Qatar är världens rikaste land med en köpjusterad (PPP) BNP per capita på \$129,726, Förenade Arabemiraten återfinns på en niondeplats i samma lista med en BNP per capita på \$67,696 (Tasch 2017). Sett till dessa siffror kan antaganden göras att båda länderna är relativt moderniserade utifrån variabeln BNP per capita. (Marsh 2014:264).

Jämförs istället den andra variabeln, energiförbrukning, så ser det aningen annorlunda ut. Qatar har den sjätte största energianvändningen per person med 15 471 kilowattimmar per år medan invånarna i Förenade Arabemiraten är de elfte största energiförbrukarna med 10 904 kilowattimmar per person och år (Globalis). Förutom dessa två variabler för att mäta modernisering menar Marsh att det även är möjligt att undersöka förväntad livslängd hos befolkningen, medelvärdet av utbildning hos en befolkning eller mobil – och trådtelefoner per capita. Dock, enligt Marsh, är dessa variabler positivt korrelerade vilket innebär att de alla ger till stor del samma klassifikation av ett samhälles nivå av modernisering (Marsh 2014:264).

3.4 Utvecklingen av moderniseringsteorin

Robert M. Marsh professor Emeritus i sociologi vid Browns Universitet menar att även moderniseringsteorin ändrats i takt med att världen utvecklats. I sin text *Modernization Theory, Then and Now* (2014) redovisar Marsh ett antal olika aspekter och perspektiv på moderniseringsteorin som många skiljer sig från de tidigare tolkningarna av teorin. Moderniseringsteorin behöver alltså inte vara lika statisk som forskare tidigare menat, samhällen som moderniseras behöver alltså inte längre utvecklas på ett enhetligt och linjärt vis, utan kan istället moderniseras i olika

takt och på olika sätt. Därmed behöver inte heller slutprodukten, ett modernt samhälle, se likadan ut.

Med denna utveckling, både att samhällen och teorier ändras i takt med utvecklingen, finner jag det nödvändigt att frånga den klassiska tolkningen av moderniseringsteorin för att istället använda mig av någon av de nya, mer moderna tolkningarna. Marsh redovisar bland annat för Global Modernity som angriper moderniseringsteorin från ett globaliseringsperspektiv (Marsh 2014:274). Denna variant av moderniseringsteorin kommer jag använda mig av under min uppsats och kommer beskriva den mer ingående senare i detta kapitel. Tillsammans med den ovan nämnda tolkningen av moderniseringsteorin kommer jag även använda mig av Eisenstadts Multiple Modernities som kritiserar moderniseringsteorin och menar att den är allt för europeisk-centrerad. De västerländska mönster som den klassiska moderniseringen följer behöver inte vara den enda vägen ett samhälle behöver gå för att uppnå autentisk modernitet (Eisenstadt, 2000:3).

Dessa två uppdaterade tolkningar av moderniseringsteorin ämnas användas i denna uppsats för att besvara frågeställningen om vad som kan förklara oljestaters investeringar i europeisk klubb fotboll.

3.5 Multiple modernities

De tidiga moderniseringsteoretikerna menade att modernisering leder till att samhällen utvecklas på ett snarlikt sätt och när väl nationer är moderniserade så kommer de strukturella likheterna vara snarlika länder mellan i förhållande till de mindre moderniserade samhällena (Marsh 2014:272).

I kontrast mot detta hävdade statsvetaren och sociologen Shmuel Eisenstadt att strukturen av modernitet ser olika ut i moderna samhällen och att de varierar som ett resultat av olika bakgrundsfaktorer som kultur, historia och civilisation. Den klassiska moderniseringsteorin och dess hänförelse menade att den kulturella moderniteten och de institutionella konstellationer som framkom ur det moderna Europa skulle spridas globalt i takt med att moderniseringens expansion (Eisenstadt 2000:1). I själva verket skedde det motsatta i stor utsträckning, möjligtvis som en reaktion mot det som påtvingats under den europeiska kolonialiseringen av världen. De kulturella rörelserna som växte fram i icke-västerländska samhällen var ofta anti-västerländska och skulle snarast uppfattas som omoderna av de tidiga Europacentrerade moderniseringsförespråkarna. Eisenstadt menade, till skillnad från sina föregångare, att även kulturella rörelser kan anses moderna även fast de inte har sitt ursprung i Europa. Västerländska modernitetsmönster är alltså inte den enda autentiska moderniteten som existerar (Eisenstadt 2000:3). Multiple modernities är alltså inte samma sak som westernization utan moderna samhällen och kulturer kan växa fram utan- eller som en reaktion av den europeiska moderniseringen som skedde efter andra världskriget (Eisenstadt 2000:3).

Eftersom samhällen moderniseras i olika takt och i olika riktningar beroende på de olika bakgrundsfaktorerna finns det inga autentiska moderniseringsmönster.

Således kan extrema moderniteter som nazism eller kommunism anses uppfylla de krav som nutiden ställer och därmed vara autentiskt moderniteter.

3.6 Global modernity

Sedan uppkomsten av moderniseringsteorin har globaliseringen ökat i världen. Som en konsekvens av detta uppkom Global Modernity som kan sägas vara en kombination av modernisering och globalisering. Tidigare har forskare som använt sig av moderniseringsteorin inte lagt något fokus på omvärldens påverkan på ett samhälle, även om de visste att forskningsobjektet inte existerade i en sluten krets och således inte påverkas av vad som sker i omvärlden. Marsh menar att globalisering och modernisering går hand i hand och hänvisar till en undersökning av 62 länder, både utvecklade- och utvecklingsländer, där de tio mest globaliserade nationerna också är moderna, medan nio av de tio minst utvecklade staterna inte är moderna (Marsh 2014:274). Global Modernity kan också ses som den senaste fasen av modernisering där den västerländska dominansen ersatts av en mer polycentrisk modernisering. Detta exemplifieras av Marsh där han hänvisar till att i Asien idag är Japanization lika vanligt som Americanization på grund av Global Modernity. Snabbmaten som äts kan lika gärna vara Sushi som Mc Donalds och ett besök på en karaokebar kan vara lika vanligt som att besöka en nattklubb eller diskotek (Marsh 2014:274f).

Vidare hänvisar Marsh till en undersökning där bland annat ekonomisk öppenhet och deltaganden i internationella organisationer har störst effekt för en utveckling mot en mer effektiv statsstyrning (Marsh 2014:275). Resultatet av detta innebär stävan mot en mer rationaliserad och transparent statsstyrning kommer utifrån, från globaliseringen snarare än inifrån det egna samhället. Därmed kan man inte göra undersökningar av moderniseringen av samhällen enbart genom att undersöka samhället i sig utan vid undersökningar måste även externa faktorer utifrån tas med i analyser av moderniseringen av olika samhällen. Marsh menar dock inte att vi ska förkasta moderniseringsteorin, utan snarare involvera globaliseringen i den. Koncept som Late modernity eller Postmodernity kan tolkas som att moderniseringen någon gång kommer att upphöra existera. Dock har Global modernity relativt nyligen fått sitt globala genomslag och att människor ännu inte greppat teorins betydelse för den globala moderniseringen (Marsh 2015, 275f).

4 Metod och material

I detta avsnitt kommer jag redogöra för val av metod för uppsatsen samt vilket empiriskt material jag använt mig av och vilka eventuella problem som kan uppstå under utförandet av denna uppsats.

4.1 Beskrivande fallstudie

I och med att denna undersökning bygger på studien specifika fall så är uppsatsen en fallstudie av teorikonsumerande karaktär. Valet av att använda mig av just denna metod är att jag är intresserad av att finna förklaringar till *vad* som ligger bakom Qatars- och Förenade Arabemiratens investeringar i europeisk klubb fotboll. Jag har inte som mål med min uppsats att komma fram till ett resultat som är generaliserbart för andra länders- eller företags investeringar i europeisk klubb fotboll utan snarare ge en förklaring till min specifika frågeställning (Esaiasson m.fl. 2007:97). De facto att resultatet av min undersökning inte kommer att vara vidare generaliserbart jämt mot andra fall leder till att uppsatsen inte uppfyller de krav som krävs för extern validitet. Esaiasson m.fl. menar dock att vid teorikonsumerande undersökningar är det inte särskilt viktigt att resultaten är generaliserbara i andra fall än det som undersöks, till skillnad från studier som sätter teorin i fokus där det anses av stor vikt att resultaten också ska vara applicerbara även på de fall som inte undersöks (Esaiasson m.fl. 2007:98). I min uppsats menar jag dock att detta inte är ett så stort problem då det inte finns speciellt mycket forskning kring mitt ämne sedan tidigare. Även om mitt mål med uppsatsen inte är att bidra med en generaliserbarhet finns möjligheten att resultatet i sig ändå kan komma att bli generaliserbara i framtiden om det visar sig att flera, liknande, länder kommer göra likartade investeringar.

Martyn Denscombe skriver i sin bok ”The Good Research Guide” (2014) att fallstudier kan ha flera olika syften. För en studie som har ett fall, snarare än en teori, i centrum listar Denscombe fyra möjliga infallsvinklar: Beskrivande, utforskande, jämförande och förklarande (Denscombe, 2014:57). Dock är forskaren av en fallstudie inte tvingad att enbart välja en av dessa infallsvinklar utan beroende på frågeställning och syfte finns möjligheter att kombinera flertalet av dessa alternativ. För mig handlar det om att beskriva och ge en bakgrund till vad Förenade Arabemiraten och Qatar gjort inom den europeiska klubb fotbollen för att senare kunna förklara varför länderna agerat på ett sådant sätt.

4.1.1 Val av fall

För mig som har ett stort fotbollsintresse vad uppsatsens ämne självklart sedan lång tid tillbaka, svårigheten kom senare i val fall. Denscombe (2014:54ff) skriver om ett antal olika typer av fallstudier och hur man som forskare kan gå tillväga för att välja ut sina fall. Förenade Arabemiraten och Qatars investeringar i den europeiska klubb fotbollen är inget typiskt för den traditionella europeiska klubb fotbollen. Visserligen är det möjligt att påstå att investeringar likt de som dessa länder genomfört kan sägas vara den nya normen inom den allt mer kommersiella europeiska fotbollen. Samtidigt så är det ändå ett relativt nytt fenomen att statligt ägda företag går in och köper upp eller sponsrar fotbollsklubbar i en sådan omfattning som Förenade Arabemiraten och Qatar gjort.

Den transformation som idag skett i den europeiska klubb fotbollen, där klubbar allt mer styrs som företag och således drivs av ekonomiska intressen snarare än sportsliga, gör det heller inte möjligt att säga att det som Förenade Arabemiraten och Qatar idag gör skulle vara något extremt – det vill säga att det går emot vad som är typiskt (Denscombe 2014:58ff). Således är valet av mitt fall varken baserat på det typiska eller extrema. Fallet är inte heller baserat på en teori i och med att jag inte har för avsikt i denna uppsats att varken testa eller bygga en egen teori. Istället är valet av fotboll och mer specifikt valet av att undersöka vad som kan förklara Förenade Arabemiraten och Qatars investeringar i den europeiska klubb fotbollen ett så kallat unikt tillfälle (Denscombe 2014:60). Unikt så till vida att de båda länderna och de klubbar de idag äger och stödjer ekonomiskt utmärker sig på olika sätt inom den europeiska klubb fotbollen.

Den Förenade Arabemirat-ägda fotbollsklubben Manchester City leder Engelska Premier League på ett överlägset sätt och kan bli det tredje laget sedan 1880 att gå obesegrade genom hela ligaspelet (Ronan 2014). Qatarägda Paris Saint-Germain genomförde i somras världens genom tiderna dyraste fotbollsövergång när de värvade Neymar från FC Barcelona för 222 miljoner Euro (Transfermarkt 2). Detta är bara två av många exempel på hur ländernas påverkar den europeiska klubb fotbollen för tillfället. I kombination av de facto att Qatar tilldelats världsmästerskapen i fotboll 2022 samt den minst sagt ansträngda relationen länderna emellan anser jag att det är ett unikt tillfälle att undersöka vad som kan förklara ländernas investeringar i den europeiska klubb fotbollen via en beskrivandefallstudie.

4.2 Hypotetisk-deduktiv metod

För att kunna svara på den ställda frågeställningen krävs det att jag beskriver och förstår varför de undersökta länderna handlar som de gör. Hermeneutik, eller tolkningslära, handlar om just detta, hur man tolkar och texter eller handlingar för att förstå dem (Teorell & Svensson, 2007:99). Vidare skriver Teorell & Svensson i boken *Att fråga och att svara* att samhällsvetenskapliga inferens utifrån empiriskt material bör utgå från den hypotetiskt-deduktiva metoden. Denna metod bör kan

snarare ses som en logisk vägledning vid hermeneutiska studier (2007:50). För mig handlar det snarare om att förstå en handling än en text men principen är den samma.

En av hypoteser jag har angående varför dessa länder investerar i europeisk klubb fotboll är för att marknadsföra länderna via de statliga flygbolagen och på så vis koppla ihop flygbolag och land med de fotbollslag de sponsrar eller äger. Ser man till de båda klubbarna som direkt ägs av Förenade Arabemiraten och Qatar: Manchester City och Paris Saint-Germain så har båda fotbollsklubbarna lokaliserade i städerna med stora internationella flygplatser. Detta är möjligt att vidare pröva empiriskt i ett senare skede av uppsatsen samt att undersöka huruvida resterande fotbollsklubbar som är sponsrade av flygbolagen också är lag som ligger i en stad med en större flygplats.

4.3 Felkällor

En fallstudie är som mest sårbar i granskningen av trovärdigheten i generaliseringen av undersökningens resultat. I mitt fall ser jag inte detta i som något problem då det inte finns så många liknande fall eller tidigare forskning inom det jag undersöker. I och med att jag genomför en teorikonsumerande snarare än en teoriprovande fallstudie är det heller lika höga krav på generaliserbarhet. Syftet med denna undersökning är snare att analysera den rådande situationen mellan den europeiska klubb fotbollen, Qatar och Förenade Arabemiraten. Resultatet från denna undersökning kan dock inte sägas vara absolut, utan är i behov av vidare forskning som kan bekräfta eller dementera det jag kommit fram till. Denscombe skriver i sin bok *The Good Research Guide* att fallstudier snarare kan ses som experiment av ett specifikt fall och behöver, som alla andra experiment, vidare testas av andra forskare för att se om resultatet stämmer eller ej (Denscombe, 2014: 61ff). Det är också därför jag hoppas att denna uppsats kan vara startskottet för vidare forskning inom ämnet vilket möjliggör ytterligare granskningar av min studie.

Vidare skriver Denscombe att fallstudier ibland kan tendera att fokusera på processen snarare än utfallet då forskaren allt som oftast producerar mjuk data i och med användandet av kvalitativ snarare än kvantitativ data (Denscombe, 2014:62). Detta menar jag är på grund av att en fallstudie ger forskaren möjlighet att på djupet beskriva och tolka en rådande situation för att sedan komma fram till en bakomliggande förklaring. I mitt fall är förhoppningen att jag tydligt visat den pågående situationen inom den europeiska klubb fotbollen och framfört en möjlig förklaring till varför Förenade Arabemiraten och Qatar agerar som de gör.

Det empiriska material jag använt mig av under denna undersökning kommer främst från Internetkällor och då i stor utsträckning nyhetsartiklar. Problematiken med detta är givetvis äktheten och författarens eventuella bakomliggande agenda. För att säkerställa att informationens äkthet har jag i stor utsträckning granskat och jämfört uppgifter i olika tidningar för att se om uppgifterna överensstämmer. Att granska en eventuell bakomliggande agenda är svårare, därför menar jag att det är extra viktigt att uppgifter som kommer från nyhetstidningar från Förenade

Arabemiraten eller Qatar dubbelkollas en extra gång för att undgå att bli desinformerad. Detta gäller även nyhetskällor som uppenbart inte uppskattar de båda ländernas påverkan på den europeiska klubbfootbollen. För mig har det även varit ett problem under uppsatsens gång att identifiera vad som inte betraktas som allmänt känt när det kommer till fotbollskunskaper. Jag vill dock mena att jag i stor utsträckning varit extremt givmild och pedagogisk i mina förklaringar och påståenden om den europeiska klubbfootbollen (Teorell & Svensson, 2007: 104f).

5 Analys

I denna del av uppsatsen ämnar jag analysera och presentera det insamlade empiriska material för att påvisa vad som kan förklara Förenade Arabemiraten och Qatars investeringar i den europeiska klubb fotbollen.

Med hjälp av de tidigare nämnda teorierna tillsammans med egna reflektioner är målsättningen att presentera en noggrann och djup analys av olika faktorer som kan förklara de båda ländernas intressen i den europeiska klubb fotbollen. Modernisering kommer vara ett genomgående inslag under denna analys där jag bland annat kommer söka förklaringar till ländernas investeringar i europeisk klubb fotboll hos Förenade Arabemiratens statliga flygbolag, Qatar Investment Authority, City Football Group, Förenade Arabemiratens vision 2021 och Qatars Vision 2030.

5.1 Framväxten av den moderna fotbollen

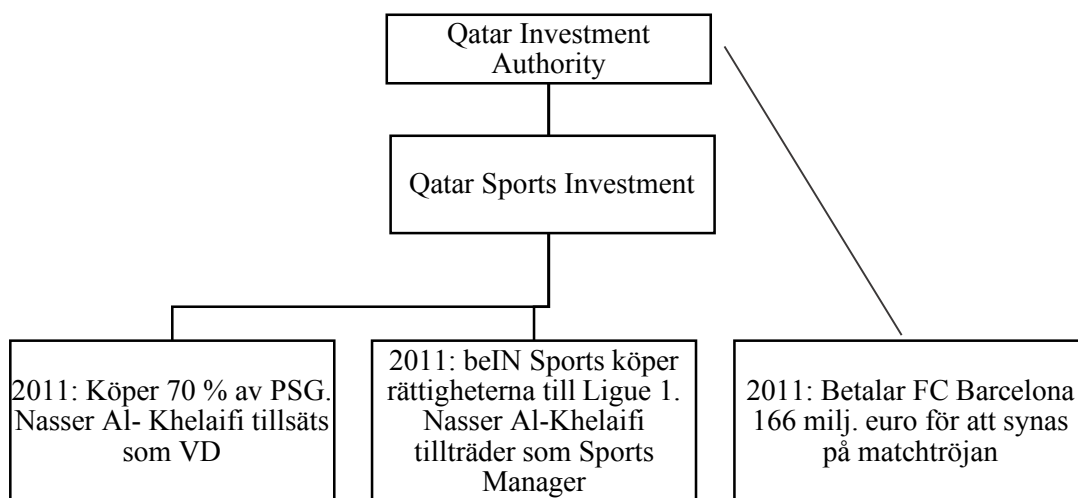
Sommaren 2003 köpte den ryske oligarken Roman Abramovich majoriteten av aktierna i bolaget "Chelsea Village" som äger det engelska fotbollslaget Chelsea FC (BBC, 2003). Denna affär kan påstås vara startskottet för utvecklingen av den europeiska toppfotbollen som vi känner till den idag. Året därpå 2004, började det statligt ägda flygbolaget Emirates från Förenade Arabemiraten sponsra lokalkonkurrenten Arsenal FC. Det avtalet som skrevs med Arsenal FC 2004 var det dåvarande största sponsoravtal som någonsin skrivits i England. Arsenal tilldelades 100 miljoner pund och detta gav Emirates rätten att synas på Arsenal matchtröja samt namnrätten till Arsenal hemmaarena i London som döptes till "Emirates Stadium" (Gibson 2004). I december 2012 förnyades avtalet med flygbolaget vilket kostade 150 miljoner pund. Detta gav Emirates rättigheterna till att synas på Arsenal matchtröjor fram till säsongen 2018/2019 och arenan förblir Emirates Stadium tills 2028.

Under 2008 köptes den engelska fotbollsklubben Manchester City upp av det Abu Dhabi baserade investmentbolaget Abu Dhabi United Group (ADUG) (Kerr & Stafford 2008). Över en natt blev Manchester City världens rikaste klubb. Under ägarnas första säsong köptes spelare in till ett värde av totalt 157,35 miljoner Euro vilket gjorde att klubben totalt gjorde en förlust på drygt 130 miljoner Euro säsongen 2008/2009 (Transfermarkt 1). Sedan maj 2009 är Manchester City sponsrade av Förenade Arabemiratens nationella flygbolag Etihad Airways (Manchester City). 2011 betalade flygbolaget 400 miljoner pund för att under en tioårsperiod få synas på klubbens matchställ samt att klubbens arena döptes om till "Etihad Stadium". I sponsoravtalet ingick även rätten för flygbolaget att döpa om

området runt arenan till "Etihad Campus" där det bland annat planerades att byggas nya träningsfaciliteter (Taylor 2011).

Detta sponsoravtal har dock inte gått omärkt förbi på grund av att det ansågs gå emot den europeiska fotbolls federationens, UEFA, regler gällande Financial Fair play som bland annat innebär att en europeisk fotbollsklubb inte får köpa spelare med pengar som kommer direkt från klubbens ägare. Alla spelarköp måste finansieras av företaget, det vill säga fotbollsklubben (UEFA 1 2015). Frågetecken restes också kring huruvida sponsoravtalet faktiskt var rimligt, att Manchester City som klubb faktiskt var värd att investera 400 miljoner pund för att synas på matchställ och för namnrätten till arenan. Då klubbens nya ägare Shejk Mansour bin Zayed Al Nahyan, tillhörandes Förenade Arabemiratens kungafamilj, har nära kopplingar till det statligt ägda Etihad Airways, där hans halvbror Sheikh Hamed bin Zayed al-Nahyan sitter som ordförande, menade flera kritiker att detta samarbete och sponsringsavtal var oproportionellt stort (Taylor 2011).

I maj 2011 köpte Qatar Sports Investment som är en del av Qatars investeringsfond, Qatar Investment Authority, 70 % av aktierna i den franska huvudstadsklubben Paris Saint-Germain FC (Conn 2011). Samma år, 2011, betalade Qatars investeringsfond 166 miljoner Euro till FC Barcelona för rätten att visa trycket "Qatar Foundation" på Barcelonas matchställ (Conn 2011). Ytterligare en affär genomfördes 2011, då när den Qatarbaserade tv-kanalen Al Jazira sportavdelning, numer beIN Sports, köpte rättigheterna att sända den franska fotbollsligan, Ligue 1, internationellt. Qatars Sports Investments ordförande Nasser al-Khelaifi blev efter uppköpet av PSG klubbens president och är även Sports manager hos Al-Jazira (Conn 2011).

Figur 1. Förklarande av ägarstrukturen i Qatar Investment Authority m.fl.

Under den nya, Qatarledda, ledningens första säsong (2011/2012) köptes nya spelare in till PSG för ett värde av 107,10 miljoner Euro vilket resulterade i ett negativt transferresultat på totalt 97,10 miljoner Euro. Idag, säsongen 2017/2018 är PSG:s trupp värderad till 648,40 miljoner Euro och klubben har ett negativt

transferresultat på 170 miljoner Euro. En anledning till detta negativa transferresultat var köpet av superstjärnan Neymar från klubben FC Barcelona, vilket kostade PSG 222 miljoner Euro sommaren 2017.

Tidigare nämnda Manchester City som ägs av Förenade Arabemiratbaserade Abu Dhabi United Group for Development and Investment har en trupp värderad till 629,50 miljoner Euro säsongen 2017/2018 och i nuläget har klubben ett negativt transferresultat som uppgår till 154,96 miljoner Euro (Transfermarkt 1).

5.2 Framtidsvisioner

Både Förenade Arabemiraten och Qatar har utformat handlingsdokument för hur de vill att länderna ska utvecklas under de kommande åren. Båda länderna identifierar bland annat betydande förändringar i den globala ekonomin och dokumenten visar på tillvägagångssätt för hur de länderna ska utvecklas för att stå redo för dessa förändringar. Nedan kommer jag redovisa de båda utvecklingsplanerna mer ingående.

5.2.1 UAE Vision 2021

2010 lanserade Dubais emir, tillika Vicepresident och Premiärminister i Förenade Arabemiraten, Shejk Mohammed bin Rashid Al Maktoum en socio-politisk utvecklingsplan för Förenade Arabemiraten för de kommande åren. Utvecklingsplanen döptes till UAE Vision 2021 och tanken är att landet ska ha utvecklats till ett av världens bästa land innan unionens guldjubileum, firandet av landets 50årsdag. Denna vision är multidimensionell och har som mål att invånarna i Förenade Arabemiraten ska tillhandahålla den högsta möjliga välfärdsstandarden som kan erbjudas. För att göra denna plan realistisk identifierade Vision 2021 ett antal nyckelsektorer som regeringen har som utgångspunkter för de investeringar som krävs för att utveckla landet i önskvärd riktning. Dessa sektorer, eller pelare, består bland annat i utvecklandet av ett sammanhängande samhälle där unionens identitet bevaras. Ett rättsväsende där alla är lika inför lagen där medborgare och företag känner sig trygga. Välfärden ska utvecklas genom högklassiga utbildningsystem och en förbättrad sjukvård. Miljö- och infrastrukturlösningar ska bli bättre och hållbara samt att unionen ska utveckla en konkurrenskraftig kunskapsekonomi. (Vision2021 1). För att Förenade Arabemiraten ska utvecklas till ett av världens bästa land måste de ovan nämnda sektorerna förbättras menar emiren.

Vidare går det att läsa under Competitive Knowledge Economy (VISION2021 2) hur den globala ekonomin kommer bevittna betydande ekonomiska förändringar under de kommande åren och att Förenade Arabemiratens Vision 2021 syftar till att unionen ska vara förberedd för dessa förändringar. Genom en transformering till en kunskapsbaserad ekonomi där sektorer inom innovation, forskning och utveckling gynnas har Förenade Arabemiraten ambitioner att bli en ledande kommersiell

centralpunkt inom ekonomi och turism för mer än två miljarder människor (VISION 2021 2).

5.2.2 Qatar National Vision 2030

Qatars motsvarighet är inte helt olik Förenade Arabemiratens utvecklingsplan. Qatar National Vision 2030 sjösattes år 2008 av Qatars statliga myndighet för utvecklingsplaneringen och målet är att omvandla nationen till en *avancerad nation* år 2030 som kan upprätthålla sin egen utveckling och tillhandahålla en hög levnadsstandard såväl för nuvarande som för kommande generationer (General Secretariat For Development Planning 2030, 2008:2). Även Qatars utvecklingsplan är uppbyggt av ett antal grundpelare som måste förbättras för att nå den önskade målsättningen år 2030. För att Qatar ska kunna utvecklas till en *avancerad nation* menar Qatar National Vision 2030 att det måste ske ekonomiska, mänskliga, sociala och miljömässiga utvecklingar. Detta innebär att den ekonomiska utvecklingen ska leda till att säkra den höga levnadsstandarden som olje- och gasrikedomarna möjliggjort genom uppkomsten av en konkurrenskraftig och diverserad ekonomi. Qatar vill bli ett regionalt center för kunskap samt industri- och serviceverksamhet (General Secretariat For Development Planning 2008:24). Den mänskliga utvecklingen fokuserar, likt Förenade Arabemiratens motsvarighet, till att förbereda befolkningen på förändringarna inom den globala ekonomin. För att möta den nya kunskapsbaserade och konkurrenskraftiga globala ekonomin ska Qatar investera i ny avancerad utbildning och sjukvård samt få ut fler Qatarier i arbete (General Secretariat For Development Planning 2008:13). Qatars sociala utveckling handlar om balansgången mellan det gamla och det nya, mellan den gamla islamska kulturen och influenser utifrån (General Secretariat For Development Planning 2008:19). För att bevara och skydda landets *unika* miljö måste den ekonomiska och sociala utvecklingen ske på ett sådant sätt så miljön inte tar skada (General Secretariat For Development Planning 2008:30).

5.2.3 Visionsanalys

Både Förenade Arabemiratens och Qatars visioner för framtiden är tydligt influerade av omvärlden. Främst tänker jag då på den globala ekonomiska utvecklingen som de båda framtidsvisionerna hänvisar till. Länderna är medvetna om att deras naturrikedomar inte är oändliga och att alternativa inkomstkällor behöver byggas upp. Att båda länderna vill utvecklas till ett avancerat land respektive ett av världens bästa länder menar jag tyder på att de båda länderna förbereder sig för en ny moderniseringsfas. Den tunga industrin, min benämning på de fossila bränsleindustrierna i länderna, kommer sina och därmed fasas ut och

fokus ligger istället på en omvandling till en mer kunskapsbaserad ekonomi. De båda länderna vill också bevara de nationella kulturella arven och traditionerna samtidigt som de börjar snegla och anpassa sig till omvärlden. Båda dessa visioner kan bero på en strävan mot en mer rationaliserad och transparent statsstyrning som enligt Global Modernity influeras av globaliseringen (Marsh 2014, 275). När det kommer till utvecklingen mot en mer kunskapsbaserad ekonomi i både Förenade Arabemiraten och Qatar menar länderna att den privata sektorn kommer ha en stor roll i diversifieringen av den ekonomiska sektorn (General Secretariat For Development Planning 2008:29, Vision2021 2).

Så, vad är fotbollens roll i denna moderniseringsfas? Jo, varje år kommer europeiska fotbollsklubbar och spelare försäsongsturneringar i de båda länderna. Bland dessa länder återfinns givetvis klubbar som nationerna äger eller sponsrar, AC Milan, Real Madrid, Hamburg SV, Manchester City och Paris Saint-Germain är exempel på klubbar som frekvent kommer på besök. I samband med dessa matcher är ofta personer från kungafamiljerna på plats och mediebevakningen är global. Författarna av *Oil money and the rise of the new football order*, Tom Heenan & Salma Thani menar att dessa event är både politiskt och affärsmässigt viktiga då de har en möjlighet att visa upp att länderna är progressiva och moderna och att de har möjligheten att husera och arrangera dessa evenemang trots hård global konkurrens (Thani & Heenan, 2017:1016). Vidare menar de att dessa event även har som uppgift att locka till sig investerare och turister till en region som idag har utvecklats till en transport-hub som huserar flertalet internationella flygbolag, däribland givetvis Emirates, Etihad och Qatar Airways (2017:1016). Om så är fallet kan dessa årliga fotbollsevenemang vara ett sätt för Förenade Arabemiraten och Qatar att visa upp och marknadsföra att länderna är moderna och öppna både för turister och potentiella investerare.

Förenade Arabemiraten och Qatar har inte moderniserats på samma sätt som många västerländska länder och anledningen till detta kan bero på oerhört många olika faktorer som kolonialisering, religion eller statsskick. Den snabba ekonomiska utvecklingen i och med olje- och gasfyndigheter tror jag är den enskilt största faktorn till hur ländernas moderniseringsfas sett ut. Då de båda länderna är relativt unga och alltid haft sina naturresurser så har det inte funnits några incitament till att utveckla de västerländska institutionella konstellationerna som den klassiska moderniseringssterorin säger att samhällen kommer göra när de blivit moderniserade (Eisenstadt 2000:3). Istället har Förenade Arabemiraten och Qatar utvecklat sina egna moderniseringsmönster och investeringarna i den europeiska klubb fotbollen kan ses som ytterligare tecken på att de går sin egen väg även denna gång i utvecklingen mot mer moderna och progressiva stater.

5.3 Qatar Investment Authority

Både Qatar och Förenade Arabemiraten har framtidsvisioner, Vision 2021 respektive Vision 2030, för hur de båda länderna ska tackla framtidens problem och utvecklas. Fotbollen kan mycket väl vara en del av dessa visioner då båda länderna vill kombinera internationella influenserna utifrån med de traditionella och kulturella värden som idag finns. Fotbollen är en västerländsk kultur, men den är samtidigt harmlös att importera (Heenan & Thani, 2017:1013). Multiple modernities hävdar som nämnt ovan att samhällen kan anses vara moderna även fast de inte utvecklats enligt de europeiska riktlinjerna som förr förespråkades. Länderna har utvecklats till moderna stater men behållit de äldre traditionerna. Influenser från övriga världen är allt svårare att stå emot, speciellt med utbredningen av sociala medier.

Ur ett medialt avseende har Qatar agerat oerhört intressant. Som jag nämnde i ovan köpte Qatar Investment Authority upp de globala tv-rättigheterna för den franska fotbollsligan, Ligue 1, i samband med köpet av den franska huvudstadsklubben Paris Saint-Germain. Förutom att dessa rättigheter säkerligen har ökat i värde under de senaste åren i takt med att den franska ligafotbollen förbättrats och ökat i den europeiska rankingen så har Qatar, via det statligt ägda Al Jazeera Media Network, kontroll över produktionen för den franska ligafotbollen som visas nationellt i landet. Att Paris Saint-Germains VD Nasser Al-Khelaifi även är Verkställande Direktör för beIN Sports samt ordförande för Qatar Sports Investment gör inte denna ställning svagare (Conn 2011). Den franska ligan är inte enbart den enda fotbollsrättigheten som beIN Sports via Al Jazeera har köpt. Tv-bolaget har även rättigheter att visa flera av de europeiska toppligorna något som Heenan & Thani menar kan stärka Al Jazeera och Qatars ställning internationellt som en ny konkurrent i den sportsliga medie- och underhållningsindustrin (2017:1021f). Detta kan vara ett sätt för Qatar att ställa om till att bli den regionala samlingsplatsen för servicetjänster landet vill vara år 2030 (General Secretariat For Development Planning 2008:24). Om inte annat är det ett sätt för Qatar att inta influenser från omvärlden utan att det påverkar den egna kulturen. I och med att landet har en egen sportproduktion som äger tunga fotbollsrättigheter behöver de inte tillåta att utländska konkurrenter producerar och sänder fotbollsmatcher. De står själva för produktionen och kan således välja vad som ska visas, både i matchväg med även reklamässigt. Fotbollen blir därför harmlös att importera i och med att produktionen själv kan välja vilken information och reklam som ska förmedlas.

5.4 Emirates och Etihad Airways

I rapporten *Emergin Giants* framtagen av Repucom för Nielsen Sports framkom att 20 av Europas främsta klubbar på något sätt är sponsrade av flygbolag från persiska viken. Bland dessa återfinns främst flygbolagen Emirates och Etihad som bland annat sponsrar de europeiska storlagen AC Milan, Arsenal, Paris Saint-Germain, Real Madrid och Manchester City (Repucom 2015). I samma rapport framkom också att Förenade Arabemiraten är den ensamt största tröjsponsorn i Spanska Primera Division, Engelska Premier League, Italienska Serie A, Tyska Bundesliga, Franska Ligue 1 samt Nederländska Eredivisie. Dessa fotbollsligor ovan är rangordnade efter UEFA:s nuvarande rankingordning där Primera Division är Europas främsta fotbollsliga och Ligue 1 är rankad som den femte bästa ligan i Europa. Undantaget är den Nederländska Eredivisie som för tillfället är rankad som Europas tolfte bästa liga (UEFA 2017). Anledningen till att jag presenterar informationen kring ländernas inhemska fotbollsligors europaranking är för att ytterligare påvisa Förenade Arabemiraten och Qatars inflytande över den europeiska klubbfotbollen då majoriteten av de lag länderna sponsrar tillhör den yttersta europeiska fotbollseliten.

Vidare framförs i rapporten att tre av de fem största investerarna i den europeiska klubbfotbollen är Qatar Investment Authority, Emirates och Etihad (Repucom 2015). I en artikel från *The National* går att läsa hur Emirates resonerar innan de beslutar sig för att sponsra idrottsklubbar eller events. Ett beslut grundar sig i fyra kriterier: *"It must be a sport or an event which reflects the quality of Emirates; the event must be relevant to an Emirates destination; the event must have guaranteed television coverage and there must be a measurable return on the investment"* (Menary 2015). Det jag finner mest intressant av dessa kriterier är att de anser att sponsring av en fotbollsklubb måste vara relevant för någon av Emirates destinationer samt ha garanterad tv-täckning. Att något ett företag sponsrar ska reflektera företagets kvalité finner jag inte särskilt anmärkningsvärt då de flesta företag vill associeras med positiva kognitioner. Samma sak menar jag gäller vid det sista kriteriet som nämner att en investering ska ha en mätbar avkastning.

Sett till de europeiska fotbollsklubbar som Emirates idag sponsrar återfinns FC. Arsenal (London), AC Milan (Milano), S.L. Benfica (Lissabon), Paris Saint-Germain (Paris), Hamburger SV (Hamburg), Real Madrid FC. (Madrid) samt Olympiakos FC (Pireus, Grekland) (Emirates). Sett till 2016 återfanns London Heathrow Airport, London Gatwick Airport, Paris Charles de Gaulle Airport och Madrid Barajas Airport med bland Europas tio mest trafikerade flygplatser (Airportsineurope). Sett till denna information finns möjligheten att dra slutsatsen att Emirates sponsrar fotbollsklubbar som är relevanta till företagets destinationer, gärna städer som har stora och välbesökta flygplatser.

Varför vill då Emirates sponsra fotbollsklubbar som ligger i anslutning till deras destinationer? Förklaringen menar jag kan finnas i Marsh koncept angående Global Modernity. I takt med att världen blir allt mer globaliserad och modern krymper avstånden mellan samhällen. Den allt mer utbyggda infrastrukturen, både i fysisk-

och digital form, gör det möjligt för samhällen att påverkas utifrån på ett sätt som tidigare inte varit möjligt.

Fotbollen är världens största idrott och miljontal människor runt om i världen konsumerar sporten dagligen. Att då som företag kunna synas på matchtröjor, arenor eller i annan sorts marknadsföring med de största, bästa fotbollsspelarna leder till att varumärket har en ökad chans att etsa sig fast hos konsumenten världen över enbart genom att visa företagets logotyp på en matchtröja. De stora europeiska fotbollsligorna drar till sig en enorm mängd tv-tittare världen över varje matchdag och många drömmer om att en dag kunna se sitt favoritlag live på plats i arenan. Engelska Premier League har den största genomslagskraften och ligan sänds i över 200 länder av 80 olika produktionsbolag. I genomsnitt har varje match tolv miljoner tittare vilket innebär att varje omgång ses av cirka 120 miljoner människor (Engelska Premier League består av 20 lag, $12,000,000 * 10 = 120,000,000$). Dessa tolv miljoner per match går att jämföra med Italienska Serie A som i genomsnitt ses av 4,5 miljoner människor och Tyska Bundesliga ses av ungefär två miljoner människor per match. Spanska Primera Division har ett annat upplägg än övriga europeiska toppligor då de två stora dominanta lagen FC Barcelona och Real Madrid FC förhandlar sina egna tv-avtal jämt mot de andra lagen i ligan då de på så vis har möjlighet att tjäna mer pengar separat från globala tv-aktörer än om de hade paketerat sig med resterande lag. Detta kan vara en anledning till att varje match i Primera Division endast ses av två miljoner tittare, trots att Barcelona och Real Madrid tillhör den yttersta eliten av europeiska klubbtag (Curley & Roeder 2016).

	Engelska Premier League	Serie A	Bundesliga	Primera Division
Miljoner visningar per match	12	4,5	2	2
Miljoner visningar per omgång	120	45	18	20
Antal omgångar	38	38	34	38
Miljoner visningar per säsong	4560	1710	612	760

Tabell 1. Förklaring av antal tv-visningar av de olika fotbollsligorna.

Att sponsra ett fotbollslag tillåter alltså Emirates och Etihads varumärken att bland annat synas på matchtröjor och reklamskyltar på arenan inför miljontals människor globalt varje matchdag. När Emirates bestämmer sig för vilken klubb företaget ska sponsra så är ett krav att klubben ska ha en garanterad tv-täckning och dessa siffror ovan kan möjligtvis förklara varför de anser att det är så viktigt i och med att den europeiska fotbollen har en sådan genomslagskraft globalt.

Förenade Arabemiratens val att sponsra europeisk klubb fotboll med flygbolagen Etihad och Emirates som verktyg kan, som jag nämnde i inledningen av detta avsnitt, förklaras av Global Modernity. Då globaliseringen har gjort det möjligt att bland annat flytta kapital, människor och idéer över nationsgränser har

moderniseringen blivit mer polycentrisk i och med detta (Marsh 2014:274). Det är inte längre det västerländska synsättet som är det självklart dominanta gällande modernitet. Som jag nämnde under teoriavsnittet Global Modernity är det nu lika vanligt med Japanization som det är med Americanization i Ostasien. Detta visar att det är möjligt att bryta det tidigare övertaget som västvärlden haft när det kommer till trender, utveckling och vad som anses vara det korrekta sättet att se modernisering. Att nu Förenade Arabemiraten och Qatar valt att ge sig in i den europeiska klubb fotbollen kan visa på att länderna vill sprida sina perspektiv om vad som är modernt, och vidare visa att länderna är mer än bara rika oljestater som omvärlden eventuellt inte anser ha moderna livsstilar eller styrelseskick.

Tidigare har Förenade Arabemiraten historiskt använt sig av fotbollen i politiska syften för att kunna uttrycka landets parallella status med mer utvecklade länder. 1974 accepterades Förenade Arabemiraten som medlem i det internationella fotbollsorganet FIFA, två år efter att Qatar tillkom som medlemsland i organisationen. Både Förenade Arabemiraten och Qatar insåg att fotbollen kunde användas för att öka de nya självständiga staternas positioner internationellt och hjälptes, om än oavsiktligt, av FIFA då organisationen erkände de nya staternas gränser (Heenan & Thani, 2017:1014). I samband med detta utökades även antalet länder från Asien som hade möjlighet att kvalificera sig till fotbolls-VM. Detta ledde till att de nya självständiga Förenade Arabemiraten och Qatar investerade enorma mängder av sina oljepengar i att utveckla fotbollen på hemmaplan. Utländska före detta stjärnspelare erbjöds höga löner för att anställas som tränare för de nybildade landslagen, allt för att öka standarden för den nationella fotbollen. Fotbollen värderades också högt när det kom till att skapa en nationell samhörighet i de numera självständiga staterna samtidigt som sporten gjorde det möjligt för länderna att skapa sig en internationell identitet (Heenan & Thani, 2017:1015).

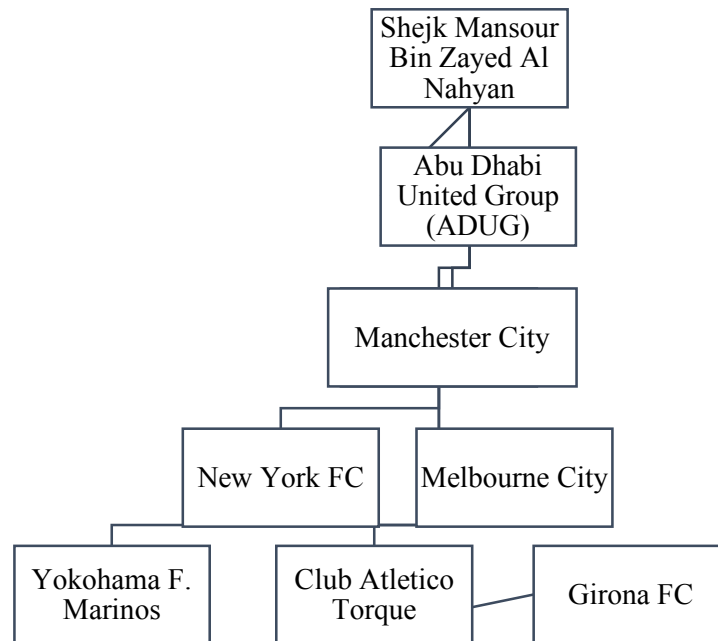
Det som sker idag med Förenade Arabemiraten och Qatars investeringar i den europeiska klubb fotbollen kan tänkas vara en utveckling likt den som skedde under 1970-talet. I och med moderniseringen och globaliseringen globalt kan detta vara ett sätt för länderna att skapa sig nya internationella identiteter. Det är möjligt att jag underskattat det första kravet som Emirates har gällande sponsring av idrottsklubbar. Att fotbollsklubbar flygbolagen väljer att sponsra ska reflektera den kvalitet som företaget anser sig besitta kan ses och analyseras ur ett djupare perspektiv. Då Emirates är ägt av Investment Corporation of Dubai (ICD) är det möjligt att de ser flygbolaget som en förlängd arm gällande marknadsföring av emiratet. Då flygbolaget är ansetts som ett av de främsta i världen är det givetvis självklart att Emirates även ska sponsra några av de absolut bästa fotbollsklubbarna i världen. Dessa investeringar som idag sker i den europeiska klubb fotbollen kan ses som en ekonomisk-politisk åtgärd från de båda länderna för att möjligtvis påvisa att de är medvetna om att den globala moderniteten är möjlig att påverka genom fotbollen, inte minst hur omvärlden ser på nationerna.

Då fotboll är världens största idrott finns det miljontals människor som dagligen kommer i kontakt med sporten vilket gör att fotbollen som verktyg ypperligt för att sprida den bilden av landet man vill andra ska uppfatta den som. Flygbolagen och fotbollsklubbarna kan i detta fall vara ett verktyg för Förenade Arabemiraten att sprida bilden av den egna nationen som framgångsrik, förmögen och modern

globalt. Den västerländska dominansen är inte längre lika påtaglig i den europeiska fotbollen och det är möjligt att fotbollen bara är det första tecknet på en allt större global påverkan från Förenade Arabemiraten och Qatar i vilken riktning framtidens modernisering kommer ta.

5.5 City Football Group

City Football Group grundades i maj 2013 och ägs till 87 % av Abu Dhabi United Group (ADUG), samma investmentbolag som 2008 köpte upp fotbollsklubben Manchester city. Abu Dhabi United Group är privatägd av Shejk Mansour bin Zayed Al Nahyan som tillhör Förenade Arabemiratens kungafamilj. City Football Group i sin tur äger idag Manchester City, New York City och Melbourne City samt är delägare i japanska Yokohama F. Marinos, uruguayanska Club Atletico Torque och spanska Girona FC (CFG).

Figur 2. Visualisering av City Football Group.

City Football Group är ytterligare ett sätt för Förenade Arabemiraten att investera i den europeiska, såväl som den internationella klubb fotbollen. En partner till detta projekt är föga förvånande Manchester Citys huvudsponsor Etihad Airways och på City Football Groups hemsida under "Our partners" går att läsa "*Manchester City Football Club's main Club partner since May 2009, Etihad Airways recognised the benefit and relevance of partnering with new City Football Group clubs as the Group has expanded, to allow the world's leading airline to connect key strategic markets in Manchester, Melbourne and New York and engage new audiences.*" (CFG). Detta kan ytterligare ses som ett tecken på hur Förenade Arabemiraten använder sig av fotbollen som ett verktyg för deras ekonomisk-politiska agenda för

att marknadsföra bilden av nationen som modern och drivande inom den internationella klubb fotbollen.

Det är även möjligt i detta fallet att applicera teorin angående Global Modernity, speciellt med avseende på den polycentriska moderniteten. Det finns inte längre någon central och rätt väg att gå gällande modernisering. Marsh menar att polycentrisk modernitet innebär att den globala utbredningen av moderna arrangemang inte längre kommer centreras till en specifik plats i världen utan de istället kommer spridas ut till flertalet platser globalt (Marsh, 2014:275). Förenade Arabemiraten använder sig nu av globaliseringen genom, dels av Emirates som beskrivits ovan, samt Etihad och City Football Group för att skapa sig ett nätverk som sträcker sig över kontinenter för att globalt visa att de är en nation som ligger i framkant när det kommer till moderniseringen av fotbollen. Det som startades med köpet av Manchester City 2008 har nu utvecklats och City Football Group kan närmast liknas med vid en företagskoncern där Manchester City är moderbolaget och resterande klubbar fungerar som dotterbolag. Förenade Arabemiraten kan alltså dra nytta av framgångarna från sin huvudklubb Manchester City och kopplingarna till dess huvudsponsorn Etihad för att koppla ihop nationen med varumärket "City". Både fotbollsklubbarna New York City och Melbourne City associeras med Manchester City och klubbens framgångar i den europeiska fotbollen. Förenade Arabemiraten drar således nytta av globaliseringen för att bygga ett fotbollsimperium vars framgångar och popularitet mycket möjligt kan avspeglas i bilden människor har av Förenade Arabemiraten.

Fotbollsspelare i "city-koncernen" kan således spela i Melbourne City ena veckan för att veckan efter exempelvis träna med New York City. Detta är någon som inträffade med den före detta spanska superstjärnan David Villa som efter många framgångsrika år inom den europeiska fotbollen köptes av New York City men blev sedan direkt utlånad till Melbourne City. Där blev det dock inte många matcher innan han återvände igen till New York City (Thani & Heenan 2017:1021). Genom att låna ut fixstjärnor på ett sådant sätt breddar "City-koncernen" sina investeringar för att nå ut till fler människor runt om i världen för att på så sätt stärka sin position inom den globala fotbollen.

Fotbollen kan mycket väl anses vara utsatt för en middle eastzation eller gulfization med Förenade Arabemiraten och Qatar i spetsen. Den moderna fotbollen som kan sägas startades av den ryske oligarken Roman Abramovich har nu tagits över av gulfstaterna och de är nu dessa länder som moderniserar den europeiska fotbollen men hjälp av de enorma olje- och gasrikedomarna.

6 Slutsats

Det huvudsakliga syftet med denna uppsats var att finna förklaringar till vad som kan förklara Förenade Arabemiraten och Qatars investeringar i den europeiska klubb fotbollen. Utifrån analyser av det empiriska materialet med fokus på de båda ländernas framtidsvisioner, Emirates och Etihad Airways, Qatar Investment Authority samt City Football Group har jag kommit fram till att både Förenade Arabemiratens och Qatars investeringar i den europeiska fotbollen kan förklaras ur ett moderniseringsperspektiv med hjälp av moderniseringsteorierna Global modernity och multiple modernities.

De båda länderna har identifierat förändringar i den globala ekonomin och för att kunna vara förberedda på detta menar dem att de måste utveckla mer kunskapsbaserade ekonomier. Vidare har Förenade Arabemiraten som målsättning att bli en ledande kommersiell knypunkt för ekonomi och turism medan Qatar ser sig själva som ett regionalt center för kunskap, industri och serviceverksamhet. Vägen dit menar jag går genom att marknadsföra länderna som moderna och progressiva och att fotbollen är ett av de verktyg som de båda idag använder sig av för att framställa länderna som just moderna och öppna för investerare och turister.

Förenade Arabemiraten har valt att främst utnyttja de statligt ägda flygbolagen Emirates och Etihad Airways i denna process genom dels köpa upp ett flertal fotbollsklubbar men även genom att sponsra ytterligare några av Europas allra främsta fotbollslag. Qatar har däremot valt att främst använda sig av den statliga investeringsfonden Qatar Investment Authority för att marknadsföra landet. Köpet av den franska huvudstadsklubben Paris Saint-Germain var startskottet för detta och följdes upp av uppköpen av fotbollsrättigheter till den statligt ägda tv-kanalen Al Jazeera samt sponsringen av den europeiska storklubben FC Barcelona.

Både Förenade Arabemiraten och Qatar är medvetna och påverkade av de globala trenderna och fotbollen kan vara ett sätt för dem att både influeras av omvärlden samtidigt som det är ett verktyg för dem att påverka den globala omgivningen.

Min hypotes om att Förenade Arabemiraten och Qatar investerat i den europeiska klubb fotbollen för att marknadsföra de nationella flygbolagen kan ha påverkat mitt perspektiv genomgående under denna uppsats. Även om min hypotes angående Qatar investeringar inte stämde överens med den empirin jag undersökt så tycker jag mig ändå kunnat presentera en möjlig förklaring till investeringarna genom att analysera Emirates och Etihad Airways. Att Qatar Investment Authority har en så stor påverkan på den europeiska klubb fotbollen hade jag inte kunnat förutspå.

Angående vidare forskning skulle det vara önskvärt att se någon med ytterligare resurser genomföra en liknande undersökning för att se om resultatet skiljer sig eller om mina framföranden kan sägas vara generaliserbara. På sikt hade det även varit

intressant att undersöka huruvida ländernas investeringar i den europeiska klubb fotbollen kan hjälpa att generera de framtidsvisioner som länderna har, och även om dessa investeringar i ett längre perspektiv kan leda till mer öppna och demokratiska samhällen. Det hade även varit intressant att undersöka Kinas investeringar i den nutida fotbollsindustrin. Finns det liknande faktorer som kan förklara deras frammarsch på den internationella fotbollssenen och vad kan detta få för konsekvenser för den internationella fotbollen? Framförallt är dock min förhoppning att denna uppsats kan leda till en ökad forskning kring hur det kommer sig att stater investerar i utländska idrottsklubbar och vad hur det påverkar idrotten i frågan.

7 Referenser

7.1 Akademisk litteratur

Denscombe, Martyn (2014). *The good research guide: for small-scale social research projects*. 5th ed. Maidenhead, England: McGraw-Hill/Open University Press

Eisenstadt, Shmuel 2000. "Multiple Modernities", *Daedalus* 129(1): 1-29.

Esaiasson, Peter (2003). *Metodpraktikan: konsten att studera samhälle, individ och marknad*. 2., [rev.] uppl. Stockholm: Norstedts juridik

Knöbl, Wolfgang, 2003. "Theories That Won't Pass Away: The Never-ending Story of Modernization theory" i Gerard Delanty & Engin F. Isin (red.) *Handbook of historical sociology* [elektronisk resurs]. London: SAGE, s. 96-107.

Marsh, Robert 2014. "Modernization Theory, Then and Now", *Comparative Sociology* 13(3): 261-283.

Teorell, Jan & Svensson, Torsten (2007). *Att fråga och att svara: samhällsvetenskaplig metod*. 1. uppl. Stockholm: Liber

Heenan, & Tom Heenan & Thani, Salma , 2017. "The ball may be round but football is becoming increasingly Arabic: oil money and the rise of the new football order", *Soccer & society* 18(7): 1012-1026.

7.2 Övriga källor

Airports in Europe = Airports in Europes webbplats, Flight info, Busiest airports Europe. [Elektronisk] Tillgänglig: <https://www.airportsineurope.com/flight-info/busiest-airports-europe/> . Hämtdatum: 2017-29-12.

BBC, 2003. "Russian businessman buys Chelsea". Nyhetsartikel. 2003-07-02. [Elektronisk] Tillgänglig: <http://news.bbc.co.uk/2/hi/3036838.stm>. Hämtdatum: 2017-12-13.

CFG = City Football Group webbplats, Our Story. [Elektronisk] Tillgänglig: <https://www.cityfootballgroup.com/Our-Story> Hämtdatum: 2017-30-12.

Conn, David, 2011. "Qatar cash is stirring French football revolution at Paris St-Germain". *The Guardian*. Blogginlägg. 2011-11-22. [Elektronisk] Tillgänglig: <https://www.theguardian.com/football/blog/2011/nov/22/qatar-psg-french-football-al-jazeera>. Hämtdatum: 2017-12-14.

Curley, P. James & Roeder, Oliver, 2016. "English soccer's mysterious worldwide popularity". *Contexts*. Nyhetsartikel. 2016-03-17. [Elektronisk] <https://contexts.org/articles/english-soccers-mysterious-worldwide-popularity/>. Hämtdatum: 2017-30-12.

Emirates webbplats, Emirates Sponsorships. [Elektronisk] Tillgänglig: <https://www.emirates.com/english/about/emirates-sponsorships/football/football.aspx>. Hämtdatum: 2017-12-13.

Etihads webbplats, About us, Our sponsorship, Football. [Elektronisk] Tillgänglig: <http://www.etihad.com/en-pk/moduels/global/about-us/wip-our-sponsorships/our-sponsorships1/football/> Hämtdatum: 2017-12-13.

General Secretariat For Development Planning, 2008. Qatar National Vision 2030. [Elektronisk] Tillgänglig: https://www.mdps.gov.qa/en/qnv/Documents/QNV2030_English_v2.pdf. Hämtdatum: 2018-01-02.

Gibson, Owen, 2004. "Arsenal –Emirates deal worth £100m". Nyhetsartikel. *The Guardian*. 2004-10-05. [Elektronisk] Tillgänglig: <https://www.theguardian.com/media/2004/oct/05/business.marketingandpr>. Hämtdatum: 2017-12-13.

Globalis webbadress, Statistik – Energiförbrukning per capita. [Elektronisk] Tillgänglig: <https://www.globalis.se/Statistik/Energifoerbrukning>. Hämtdatum: 2017-12-19.

Hyllman, Peter, 2013. "Man City tar den moderna fotbollens utveckling ett steg längre". *Fotbollskanalen*. Blogginlägg. 2013-05-25. [Elektronisk] <https://www.fotbollskanalen.se/bloggar/hyllman/2013/05/25/man-city-tar-den-moderna-fotbollens-utveckling-ett-steg-langre/> Hämtdatum: 2018-01-03.

ICD = Investment Corporation of Dubai webbplats, Portfolio, Transportation. [Elektronisk] Tillgänglig: <https://www.icd.gov.ae/transportation/>. Hämtdatum: 2017-12-30.

Kerr, Simeon & Stafford, Philip, 2008. "Abu Dhabi investors buy Manchester City". Nyhetsartikel. *Financial Times*. 2008-08-02. [Elektronisk] Tillgänglig:

<https://www.ft.com/content/abf1a412-784f-11dd-acc3-0000779fd18c>.
Hämtdatum: 2017-12-13.

Menary, Steve, 2015. "UAE the champions of European football investment". *The National*. Nyhetsartikel. 2015-03-04. [Elektronisk]
<https://www.thenational.ae/business/uae-the-champions-of-european-football-investment-1.48291>. Hämtdatum: 2017-12-17.

"modernitet" i *Nationalencyklopedin*. <http://www.ne.se.ludwig.lub.lu.se>.
Hämtdatum: 2017-12-30.

Repucom 2015. *Emergin Giants*. Repucom, 2015. [Elektronisk] Tillgänglig:
<http://niensports.com/wp-content/uploads/2014/09/Repucom-Emerging-Markets.pdf> Hämtdatum: 2017-12-15.

Ronan, Sean, 2014. "Incredibles-profilerna – 10 år sedan Arsenal fullbordade obese grad säsong". *Fotboll direkt*. Nyhetsartikel. 2014-05-15. [Elektronisk]
<http://www.fotbolldirekt.se/2014/05/15/arsenal-invincibles-profilerna-10-ar-sedan-man-fullbordade-obese-grad-sasong/>. Hämtdatum: 2017-12-19.

Tasch, Barbara, 2017. "The 30 richest countries in the world". *Business insider*. Nyhetsartikel. 2017-03-06. [Elektronisk]
<http://nordic.businessinsider.com/the-richest-countries-in-the-world-2017-3?r=UK&IR=T>. Hämtdatum: 2017-12-19.

Taylor, Daniel, 2011. "Manchester City bank record £400m sponsorship deal with Etihad Airways". *The Guardian*. Nyhetsartikel. 2011-07-08. [Elektronisk]
Tillgänglig: <https://www.theguardian.com/football/2011/jul/08/manchester-city-deal-etihad-airways>. Hämtdatum 2017-12-14.

Transfermarkt 1= Transfermarkts webbplats, Manchester City. [Elektronisk]
Tillgänglig: <https://www.transfermarkt.com/manchester-city/alletransfers/verein/281>. Hämtdatum: 2017-12-13.

Transfermarkt 2= Transfermarkts webbplats, Paris Saint-germain. [Elektronisk]
Tillgänglig: <https://www.transfermarkt.com/fc-paris-saint-germain/alletransfers/verein/583>. Hämtdatum: 2017-12-13.

UEFA 1= UEFA 2015. *Financial fair play: all you need to know*. UEFA, juni 2015. [Elektronisk] Tillgänglig:
<http://www.uefa.com/community/news/newsid=2064391.html> Hämtdatum: 2017-12-14.

UEFA 2= UEFA 2017. *UEFA rankings for club competitions*. UEFA, 2017. [Elektronisk] Tillgänglig:

<https://www.uefa.com/memberassociations/uefarankings/country/> Hämtdatum: 2017-12-29.

VISION2021 1 = Vision2021 webbplats, UAE Vision. [Elektronisk] Tillgänglig: <https://www.vision2021.ae/en/our-vision>. Hämtdatum: 2018-01-02.

VISION 2021 2= Vision2021 webbplats, UAE Vision, Competitive Knowledge Economy. [Elektronisk] Tillgänglig: <https://www.vision2021.ae/en/national-priority-areas/competitive-knowledge-economy>. Hämtdatum: 2018-01-02.